

Επισφαλείς απαιτήσεις με τις διατάξεις του νέου Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Μεταξύ των πολλών αλλαγών που επέρχονται με την ψήφιση του Ν. 4172/2013 (Νέος Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος), περιλαμβάνονται και αλλαγές που αφορούν τις **προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις**. Οι συγκεκριμένες αλλαγές έχουν ισχύ για προβλέψεις που σχηματίζονται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την **1/1/2014** και μετά. Για τις προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων που έχουν σχηματισθεί στα φορολογικά έτη 2010, 2011, 2012 και 2013 θα εφαρμόζονται οι διατάξεις της περίπτωσης θ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Ν. 2238/1994.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 4172/2013, το φορολογικό έτος ταυτίζεται με το ημερολογιακό έτος και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 12 μήνες. Για τα νομικά πρόσωπα ή τις νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία το φορολογικό έτος μπορεί να λήγει στις 30 Ιουνίου.

Για τον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα αφαιρούνται από το σύνολο των εσόδων οι επιχειρηματικές δαπάνες, οι αποσβέσεις και **οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις**.

Σύμφωνα με το άρθρο 26 του Ν. 4172/2013, τα ποσά των προβλέψεων για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων και οι διαγραφές αυτών, εκπίπτουν ως εξής:

- **για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις μέχρι το ποσό των χιλίων ευρώ που δεν έχουν εισπραχθεί για διάστημα άνω των δώδεκα μηνών**, ο φορολογούμενος δύναται να σχηματίσει πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) της εν λόγω απαίτησης, εφόσον έχουν αναληφθεί οι κατάλληλες ενέργειες για τη διασφάλιση του δικαιώματος είσπραξης της εν λόγω απαίτησης,

· για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις άνω του ποσού των χιλίων ευρώ που δεν έχουν εισπραχθεί για διάστημα άνω των δώδεκα μηνών, ο φορολογούμενος δύναται να σχηματίσει πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων, εφόσον έχουν αναληφθεί οι κατάλληλες ενέργειες για τη διασφάλιση του δικαιώματος είσπραξης της εν λόγω απαίτησης, σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

Χρόνος υπερημερίας (σε μήνες)	Προβλέψεις (σε ποσοστό %)
>12	50
>18	75
>24	100

Για το ποιες είναι οι κατάλληλες ενέργειες η εισηγητική έκθεση αναφέρει ότι “η προϋπόθεση της ανάληψης κατάλληλων ενεργειών σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο για τη διασφάλιση δικαιώματος είσπραξης θέτει ένα ελάχιστο όριο για τη διεκδίκηση είσπραξης της απαίτησης, χωρίς να προσδιορίζει το μέσο για τη διεκδίκηση και κατά τούτο μπορεί να αναληφθεί οποιαδήποτε ενέργεια για την είσπραξη, αρκεί να είναι πρόσφορη για τη διασφάλιση του δικαιώματος είσπραξης. **Τέτοιο μέσο δεν είναι απαραίτητα η άσκηση ένδικου βοηθήματος με τη στενή έννοια του όρου, αλλά μπορεί να είναι και η κατάθεση διαταγής πληρωμής, η σφράγιση μίας επιταγής κ.λπ..** Σε κάθε περίπτωση ο κατάλληλος ή μη χαρακτήρας κρίνεται ad hoc με βάση το ύψος της απαίτησης, το φερέγγυο ή μη του καθ’ ου η απαίτηση, καθώς και από άλλους παράγοντες”.

Σε κάθε περίπτωση απαιτούνται διευκρινίσεις, όσον αφορά πότε θεωρείται ότι έχουν αναληφθεί όλες κατάλληλες ενέργειες για τη διασφάλιση του δικαιώματος είσπραξης των απαιτήσεων από πλευράς των επιχειρήσεων που ενεργούν προβλέψεις.

Ο σχηματισμός προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων δεν επιτρέπεται στις περιπτώσεις επισφαλών απαιτήσεων των μετόχων ή εταίρων της επιχείρησης και των θυγατρικών εταιρειών της επιχείρησης με ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής δέκα τοις εκατό, εκτός αν για την αξίωση που αφορά αυτές τις οφειλές υπάρχει εκκρεμοδικία ενώπιον δικαστηρίου ή

δισαιηηικού δικάσηριού, ή εάν ο οφειλέτης έχει υποβάλει αίηημα κήρυξης σε πτώχευση ή υπαγωγής σε διαδικασία εξυγίανσης ή σε βάρος του έχει εκκινήσει η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης. Επίσης, δεν επιτρέπεται ο σχηματισμός προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις που καλύπτονται από ασφάλιση ή οποιαδήποτε εγγυοδοσία ή άλλη ενοχική ή εμπράγματη ασφάλεια ή για οφειλές του Δημοσίου ή των Ο.Τ.Α. ή για εκείνες που έχουν δοθεί με την εγγύηση αυτών των φορέων.

Η πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων, ανακτάται άμεσα με τη μεταφορά αυτής της πρόβλεψης στα κέρδη της επιχείρησης, εφόσον η απαίτηση καταστεί εισπράξιμη ή διαγραφεί. Για φορολογικούς σκοπούς, θεωρείται ότι δύναται διαγραφή απαίτησης μόνο εφόσον έχει προηγουμένως εγγραφεί ποσό που αντιστοιχεί στην οφειλή ως έσοδο, έχει προηγουμένως διαγραφεί από τα βιβλία του φορολογούμενου και έχουν αναληφθεί όλες οι κατά νόμο ενέργειες για την είσπραξη της απαίτησης. Τα παραπάνω πρέπει να ισχύουν σωρευτικά.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, παρατηρείται ότι επέρχονται σημαντικές αλλαγές στον τρόπο υπολογισμού των επισφαλών απαιτήσεων που σαφώς επηρεάζει και τα καθαρά έσοδα των επιχειρήσεων. Για παράδειγμα, στον Ν. 4172/2013 δεν αναφέρεται ο περιορισμός που περιλαμβάνεται στον Ν. 2238/1994 και αφορά το ποσό των προβλέψεων για κάθε διαχειριστική χρήση, **το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί το ποσοστό τριάντα τοις εκατό του συνολικού χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού «Πελάτες»**, όπως αυτό εμφανίζεται στην απογραφή τέλους χρήσης. Τέλος, θεωρείται αναγκαία η έκδοση ερμηνευτικών εγκυκλίων για την ορθή εφαρμογή του Ν. 4172/2013.